

jából. Milyen igaz ez a tétel — megfordítva! Határozottan állítjuk, hogy az egész országban az egyetlen fellegvára Justhék-nak a képviselőház tanácskozóterme. Ez az egyetlen pont, ahol lábukat egy hibás házszabály védelme alatt megvethetik s a honnan, mint archimedesi pontból, ki akarják vetni Magyarországot a haladás és fejlődés útjából.

Nem fog sikerülni.

Virágos Szeged.

— Tavaszi virágok a sétányokon. —

(Saját tudósítónktól.) Néhány nap óta a szegedi sétányokon, a parktükörökben sokszinű, diszes virágok illatoznak. Ha szép az idő, és nem esik egész nap az eső, mint most, akkor a déli korszó tele van mosolygó, nevető asszonyokkal, lányokkal, akik valamennyien nagy élvezettel szívják magukba a tavaszi virágok mámorító illatát és észre sem veszik azt a szorgalmas, de szerény embert, aki odaáll a virágok mellé, elbámul a szép látványosságon, amely az ő esztétikai érzékét és ügyességét dicséri. Csak kevesen tudják Szegeden, hogy a virágos Szegedért Szabó Kálmán városi főkertészt illet minden elismerés és az ő érdeme, hogy parkjaink, tereink pártját ritkítják az egész országban.

Néhány nappal ezelőtt kezdett hozzá Szabó Kálmán a nagy munkához és ma már a gyönyörű Széchenyi-tér bizonyítja, hogy a munkája kitűnően sikerült. Eddig 25,000 palánta virágot ültettek el és a parkok tele vannak jácinttal, tulipánnal, flox-al, arabissal, ne-felejtse, arany mázzal és a tavaszi flórának sok más szép és illatos virágával. A rendes személyzetten kívül állandóan 50—80 napszamos dolgozik a parkok csinosításán, azonban a hat felügyelő munkás, három kertész, négy tanonc, négy segédmunkás és a főkertész felügyelete mellett szakszerű munkát fejt ki, hogy Szeged igazán virágváros legyen.

A Széchenyi-tér, a Stefánia, a Dugonics-tér, a királyi tábla előtti parktükör, Ujszeged és rövidesen a Gizella-tér is elragadó külsőhöz jutnak. Pontosan megrajzolt tervek szerint, amelyekben a virágok színharmóniájára nagy súlyt helyeznek, készül mindenütt a munka, amely szakadatlanul tart

szállmának föl. Ugyan mit is szólnának ehhez az emberek? Még azt hinnék, hogy féltékenyek egymásra, vagy Uram bocsáss, hogy szeretik egymást . . . A nő és férfi egyaránt pikáns kalandokra vágyik. E kalandoknál az érzelem mellékes, az élvhajhászat a fő.

A szerelemről különben a legképtelenebb definiciók keletkeznek. „A szerelem erkölcs-tana hamis — mondja a tudós Buffon, — mert lám az embert sokszor boldogtalanná teszi, az állatot sohasem.“ „A szerelem — mondja más valaki — két muló fantáziának a kicserélése.“ „A szerelem olyan erény, amelyet a nő gombostűvel tűz szoknyájára.“ A lovagkor kitartó ragaszkodásainak, meghatározható idilljeinek csillaga tehát rég letűnt már: a legnagyobb feslettség uralkodik mindenütt, feslettség, melyet költők dicsőitenek s melynek külön elterjedt irodalma von. „Oh boldog kor — kiált fel egy világfi — boldog kor, mely megszabadít bennünket attól a genetól, amit a férjek folytonos jelenléte okoz!“

De bármily romlottak is a századvégi társadalom uri dámái: akarva nem akarva el kell ismernünk és írjuk ezt mindjárt a javukra, hogy az érdek sohasem volt cselekedeteiknek vezetője. Nem; az élet javait azért élvezték ők oly mohón, mert finom érzékük megsugta neki, hogy közeledik a vég, jön a fergeteg, mely elsepri, eltemeti őket örökre. Különben az utca népe is megmozdul már, zajong, elégedetlenkedik, követel. A forrada-

mindaddig, amíg el nem következik a tél. Ha a tavaszi ültetésekkel elkészültek már, akkor csakhamar itt van a nyár, amikor új virágok kerülnek a szegedi parkokba. Amíg tavasszal 25,000 virágpalántát ültetnek el, addig nyáron az elültetett palánták száma meghaladja a százezret.

A főkertészeknek, akinek minden vágya csak az, hogy szépek, illatosak legyenek a szegedi parkok és akinek legnagyobb büszkesége az, ha a munkáját dicsérni hallja, nagy panasza van most. Nagy szomorúsággal meséli el mindenkinek, hogy vásott gyerkőcök tönkre teszik a fáradságos munkát. Amikor a parkokra nem vigyáznak szigorúan, akkor le-tapossák a nagy gonddal elkészített virág-ágyakat, kiszaggatják a virágokat és másnap újra lehet mindent előlről kezdeni. Szabó Kálmán panaszára most a rendőrség fokozottabb éberséggel vigyáz a parkokra és szigorúan megbünteti azokat, akik a szép virágoknak az ellenségei.

Séta egy párisi bankpalotában.

(Saját tudósítónktól.) A budapesti cityben egymásután emelkednek nagy bankok palotái faragott kőből, masszív barokkstilben. Külsőjükben is a megingathatatlanságot, szilárdságot igyekeznek megtestesíteni, akár az a pénzügyi szervezet, amelyet magukba fogadnak. Pénzügyintézetek arányai számokban kifejezve is hatalmas fejlődés jeleit mutatják. A kezdet akkor nagy összegnek látszó tízmilliói már száz millióvá nőttek, ha a tartalékokat is tekintetbe vesszük. Ha a gazdag nyugati országok hatalmas bankjait nem is közelítik meg, az összehasonlítás még sem mutat már oly kirívó ellentéteket.

Ez a szemünk előtt folyó fejlődés teszi aktuálissá, hogy azt a pénzügyintézetet ismertessük, amelynek szervezetét, ha nem is másolják épen, de feltétlenül első sorban veszik tekintetbe a világ többi bankjai.

Ez az intézet kétségtelenül a párisi *Crédit Lyonnais*. Nemesak négyszáz millió franknyi tőkéjével van ott a nemzetközi pénzügyi vezetői tényezői között, hanem az egész földgömbre kiterjedő óriási szervezetével a föld minden más bankját felülmulja.

Különösen azzal járt elől, hogy ő építette 1875-ben az első bankpalotát, amely építészeti beosztásával is teljesen megfelelt az óriási

lomb szele fúj, sivit, rémuralomról, királyi vérpadról beszélve azoknak, akik a nép hangulatát, mély sebeit ismerik.

És vajjon XV. Lajos mit csinál? Oh! ő miatta tombolhat a vihar, szakadhat a zápor, ő ugyan nem törődik semmivel. Pompadour marquise halála után négy álló esztendeig unatkozott a jó öreg Don Juan, de most ismét boldog. Hogy is ne, mikor a világ legbájosabb courtesaneját, nem: demimondainét mondhatja magáénak. Ez alkalommal nem kereshetjük fel a jó öreg nőbolondot Luciennei tündérpalotájában, hol naphosszat elgyönyörködik Bécu Janka, azaz pardon, Dubarry grófnő junói természetén, buzavirág kék szemében, nem törődve a monarchia sorsával, mely ime vele együtt vénül és sirba kívánczik. „Après moi le déluge!“ Utánam jöjjön bár az özönvíz — szokta mondani. És az özönvíz valóban el is jött és elseperte családját, vele együtt egy szép, de igazságtalan világot . . .

És most jöjjön a konkluzió: van-e okunk sajnálni e letűnt világot? Nem! A régi rendszer hölgyeinek feslettsége, sophismái helyébe a polgárnő családias erkölcs, vallásos buzgalma lépett.

Ép ezért, befejezésül, egy közismereti francia mondás analógiájaként, tiszta szívből, őszinte meggyőződéssel mondom: Az ancien régime nagy dámái im meghaltak már, éljenek hát a mi kedves, bájos polgárhölgyeink!

szervezetben folyó munkák egymásba kapcsolódásának. Olyan a boulevard des Italiens levő négy utca által elhatárolt hatalmas épület, mint egy egészséges vérkeringésű test. A tervezők zsenialitását bizonyítja, hogy az ezernyolcszázhetvenötben épült épület nem avult el és ezerkilencszázötvenkettőben lett hatalmas harmonikus egész, melynél azonban a további fejlődés most sincs kizárva.

Ebben a bankpalotában teszünk egy kis sétát.

Mielőtt elindulnánk, egy pár szóval ismertetjük Franciaország pénzügyi szervezetét. A francia pénzügy és ezzel tudvalevőleg a világ pénzügyének irányítása is, az utóbbi évtized alatt az állami jegybank, a *Banque de France* kezéből egyre fokozottabban a részvénytársasági alapon álló nagybankok kezébe megy át. Ime ugyanaz a megállapítás számokban:

	1899	1909
	milliókban	
Banque de France	1536	1422
Crédit Lyonnais, Société Générale, Comptoir National d'Escompte, Crédit Industriel, Société Marseillaise	1915	4213

Ez az öt francia pénzügyintézet jelenti tulajdonképpen a francia pénzügyet. A többi bank elenyészően csekély arányú mellettük. A leghatalmasabb köztük a *Crédit Lyonnais*, jelenleg négyszáz milliót kitevő alap- és tartaléktőkéjével.

A banknak a boulevard des Italiens levő palotája csak a modernizált francia reneszánsz könnyedsége miatt nem hat reánk óriási arányaival. Valójában egyike a földkerekség leghatalmasabb épülettömbjeinek. Más épülettel sehol sem érintkezik, négy utca határolja be. Ezzel a biztonságot legnagyobb mértékét nyújtja. — Az épület tulajdonképpen kilenc emeletből áll, öt van a föld felett, négy a föld alatt.

Hatalmas előcsarnokba lépünk be a boulevardról. Egy patkóalakú asztalnál kapnak a belépők felvilágosítást, hogy melyik emeletre, milyen számú pénztárhoz, milyen számú ajtóhoz menjenek. Szükség esetére tolmácsok és vezetők is tartózkodnak ugyanott.

A teremben több kis szekrény látható, bennük egy érdekes gép. A lapokból közismert „Agance Havas“ nevű hirszolgálati vállalat gépe, amely láthatóan mozgó szalagon mutatja a tőzsdeidő alatt pereről-percre a fontosabb árfolyamokat.

Az előcsarnok után következik a nagy lépcsőház, menetei koralakban fölváltva vezetnek az egyes emeletre. Emellett természetesen számos lift van az épületben.

A nagy pénztárcsarnokot az első „galleriá“ból nagy kupolateremmel szélesedik ki, ahonnan a tulsó utcára nyílik a kapu. Alul vannak a különböző, minden művelet számára más pénztárak, a félemeleten a tőzsdeosztály és az értékpapírletét-osztály, az első emeleten van a levelezés és a váltóosztály. A felül látható üvegtető udvart képez, amelyet még három emeletnyi épület vesz körül.

Pompás fogadószoba, olvasó- és írószoba áll azon boldog halandók rendelkezésére, akik a világ minden részéről hitellevelekkel Párisba érkeznek. Az olvasóteremben ott van a világ minden fővárosából egy vagy több újság, magyar is van.

A harmadik rész már a föld alá vezet. A fal csupa páncélszekrény. Ezekben őrzik a létben levő értékeket. A balról látható lépcső lefelé ugyanolyan helyiségbe vezet. Nem milliók, hanem milliárdok vannak itt. Párisi házmesterek és nagy urak, brazilai ültetvényesek és exotikus uralkodók vagyonát kezelik ezek a nők. A felügyelet nagyon szigorú. Igazoló jegy nélkül a helyiségekbe senki sem mehet. A főnökök asztalán gomb van, amelynek nyomására a két főbejárat becsukódik és kulcsesal sem lehet fölnyitni. Este titkos jelszavú zárral csukja be két igazgató a földalatti termekhez vezető ajtókat.

Számtalan érdekes része volna még a bank-